

Splash

JAM.SHENANIGANS

Ondiep circus

Tom Permentier

Gezien op 16 mei 2025

Philipssite, Leuven, in kader van
CIRKL festival

Het is goed mogelijk dat de ouders van Batist Van Baekel en Henri Kangas, zoals zoveel goedbedoelende ouders, weleens gingen winkelen bij een Zweedse meubelgigant en daarbij zoonlief hebben toevertrouwd aan de kinderopvang. Minder waarschijnlijk is dat diezelfde ouders toen al doorhadden dat zoonlief later circusartiest zou worden, en dat die straatfestivals zouden afschuimen met een uit de kluiten gewassen zwembad, gevuld met 25.000 blauwe ballen. Want dat is precies wat Jam.Shenanigans doen in 'Splash'.

16 MEI 2025

De Fin Kangas en de Belg Van Baekel vonden elkaar tijdens hun opleidingsjaren aan de circushogeschool van Rotterdam. 'Boys will be boys' indachtig, richtten ze na het afstuderen de compagnie Jam.Shenanigans op, waarbij ze professioneel hun deugnietrij mogen uitspelen. Met 'Splash' heeft het duo zijn eerste openluchtvoorstelling gelanceerd en mikt daarmee op een breed familiepubliek en luchtig vermaak. Creatieve vondsten zijn deel van het recept, torenhoge clichés helaas ook.

Van Baekel en Kangas zijn niet alleen jongleurs, maar ook clowns die komische misverstanden brengen met de nodige slapstick à la Peppi en Kokki (de Nederlandse kindvriendelijke versie van Laurel & Hardy). De ene keer trekken ze baantjes, de andere keer gebruiken ze het ballenbad als jacuzzi, nog later hebben ze een bouwvakkershelm op en proberen ze tevergeefs alle ontsnapte ballen terug in het bad te krijgen. De struikelpartijen zijn niet te tellen, onder meer dankzij een kluchtig kleine springplank. Bouwend aan een climax nemen de baldadigheden toe. Het publiek bekogelt de jonglerende artiesten met extra ballen.

Waar de clowns in Van Baekel en Kangas blijven steken in oubollig repertorium, weten ze als jongleurs hun kunst op een volstrekt nieuwe manier te tonen.

Met die formule sluit het duo zich aan bij een lange traditie van klassieke clownerie en stille film. Het kinderpúblik giert van het lachen en heeft niet door dat die keuze niet bijster origineel is. Het grootste cliché heeft plaats wanneer de twee een tutu aantrekken en zich klaarmaken voor een onderwaterballet. Ik had zoiets in geen twintig jaar meer gezien (maar voorheen veel te vaak) en dacht eerlijk gezegd dat straatartiesten onderhand wel klaar waren met balletparodieën. Niet dat die kunstvorm niet bespot mag worden – het zou maar erg zijn in de tijd waarin Philippe Geubels taboes doorbreekt met moppen over chronische ziektes, migranten en zelfdoding – maar ballet en opera parodiëren in straattheater is zoals *fart en burp jokes* in films: de goedkoopste manier om te scoren.

Wat een verschil met de fraaie jongleerfiguren die de artiesten laten zien eenmaal ze in het ballenbad springen. Soms kunnen die niet eenvoudiger zijn: zoveel mogelijk ballen opgooien (zonder te vangen), zodat het lijkt alsof het tweetal onder een fontein staat. Alleen al op dat idee worden talloze variaties bedacht. Dit is *homo ludens*, de spelende mens op zijn best. Waar de clowns in Van Baekel en Kangas blijven steken in oubollig repertorium, weten ze als jongleurs hun kunst op een volstrekt nieuwe manier te tonen. Ook het ingenieus ontworpen ballenbad heeft op tijd en stond een verrassing in petto, zoals een houten paneel dat als een klapluik opengaat voor een vindingrijke aquariumscène.

Het pleit voor Van Baekel en Kangas dat ze niet pretenderen om meer te willen zijn dan het amusement dat ze tonen. Voor gezinnen met jonge kinderen kan dat het nodige plezier opbrengen, maar toch is het spijtig dat de clownsrountines niet dezelfde frisse benadering krijgen als de jongleerroutines. Daardoor is 'Splash' een beetje als een ballenbad zelf: ondiep.